

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Conclusio affirmativa statuitur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

Conclusio affirmativa statuitur.

Dico igitur: operationes Christi Domini habuisse valorem meritorium simpliciter infinitum.

Probatum primò conclusio ex Clemente VI. in dicta Extravaganti *unigenitus*, ubi loquens de thesauro Ecclesie, sic ait: *De cuius consumptione, aut diminutione, non est aliquatenus formidandum, propter infinita merita Christi.* Ergo juxta Pontificem, operationes Christi fuerunt valoris meritorij simpliciter infiniti. Consequentia patet. Tum quia si illarum valor meritorius, non esset infinitus simpliciter, merita Christi non appellarentur absolute infinita. Tum etiam, quia alias formidare cum fundamento possemus, ne ingratis peccata hominum crescerent, ut eorum multitudine merita Christi tandem extinguerentur, aut consumerentur, ut ex infra dicendis patebit.

Nec valet communis responsio Adversariorum, dicentium ex prædicta Pontificis definitione, non colligi merita Christi ex natura rei, seu ex valore intrinseco, fuisse infinita, sed solum ex favore Dei extrinseco, nimirum ex acceptatione divina, quia scilicet fuerunt acceptata à Deo ad præmiu infinitum, nempe ad remissionem multitudinis infinitæ peccatorum, supposito quod illa daretur, vel esset possibilis. Non valet, inquam, hæc responsio: Primò, quia Pontifex ad infinitatem meritorum Christi suadendam, non ad acceptationem extrinsecam Dei, sed ad intrinsecam conjunctionem ad Verbum recurrit, dicens unam guttam sanguinis Christi, propter conjunctionem ad Verbum, sufficientissimam fuisse pro peccatis omnium hominum: Sed si merita Christi solum essent infinita ex acceptatione extrinseca Dei, ad illa recurreret, & non ad conjunctionem cum Verbo: Ergo solutio ista aliena est à mente Pontificis.

Secundò, Merita Christi de facto non fuerunt acceptata pro remissione infinitorum peccatorum: Ergo si ex se, & ex intrinseco valore, infinitatem non habent, non recipiunt illam ex acceptatione extrinseca Dei.

Tertiò, Vel acceptatio divina fuit juxta dignitatem meritoriam operationem Christi, vel fuit supra illam? Si primum, jam supponitur dignitas infinita, seu valor infinite meritorius, in operibus Christi, ante Dei acceptationem. Secundum verò dici non potest: Ergo &c. Minor pro secunda parte, in qua est difficultas, sic ostenditur. Opus ex se non condignum, sed solum ex præmiantis acceptatione, imperfectum est in ratione meriti; sicut pretium de se inæquale, & solum æquale ex alterius voluntaria acceptatione, est in ratione pretij imperfectum: Ergo si opera Christi de se non fuerunt condigna in ratione meriti, sed id habuere ex acceptatione extrinseca Dei, fuere imperfecta in ratione meriti: hoc autem à mente Pontificis prorsus alienum est, cum loco citato excellentiam meritorum & satisfactionum Christi extollere, & perfectam redemptionis nostræ sufficientiam, imò & superabundantiam, declarare intendat.

Probatum secundò conclusio ratione quam idem Pontifex loco citato insinuat: Opus quod pro quovis præmio, majori & majori in infinitum, oblatum, dignè illud mereri potest, continet valorem meritorium infinitum simpliciter: At hujusmodi est quodcumque Christi opus: Ergo habet valorem meritorium simpliciter infinitum. Major certà videtur: Tum quia si esset valoris fi-

00003 nri,

ratio cur in sententia Thonistarum auxilium A
physice prædeterminans non inducit necessitatem antecedentem, non est quia applicativè tantum ad actus nostros concurrat; sed quia à prima libertatis nostræ radice, efficaci scilicet divinæ voluntatis decreto, substantiam & modum in nostris operationibus causante, æquivalenter condescendit ad nostram libertatem & effectum à se causatur, & illam connotat ut effectum à se causatum: unde si illud quod se tenet ex parte actus primi, his conditionibus gaudeat, esto infallibiliter inferat operationem, illius libertatem non impedit, sed firmabit.

ARTICULUS IV.

an operationes Christi Domini fuerint valoris meritorij simpliciter infiniti?

§. I.

Quibusdam præmissis referuntur sententia.

Notandum primò: consulto me non dixisse, an Christi meritum fuerit infinitum simpliciter, sed an operationes ejus fuerint valoris meritorij simpliciter infiniti: ut enim rectè observat Alsticiensis relect. de gratia Christi qu. 5. art. 2. non est idem opus esse valoris meritorij infiniti simpliciter, & meritum esse infinitum simpliciter; quia ut meritum sit infinitum, non sufficit quod sit de se sufficiens ad faciendum libi debitum quodcumque præmium, etiam infinitum, sed insuper requiritur quod importet actuale jus ad præmium infinitum, qui enim meretur, jus sibi acquirit ad præmium suscipiendum; ut autem quis acquirat sibi jus ad præmium suscipiendum, præter valorem operis, requiruntur plura alia, præsertim quod opus ordinetur ad præmium & mercedem, ut supra art. 1. observavimus.

Notandum secundò: Quod licet in operationibus Christi, ratio meriti & satisfactionis simul reperiantur, ut docet D. Thomas loquendo in particulari de passione Christi, infra qu. 48. art. 1. & 2. ratio tamen meriti non est omnino eadem cum ratione satisfactionis: ista enim respicit malam personæ offensam, ut repellendum; illa verò bonum merentis, ut à Deo obtinendum; unde dicimur Deo pro nobis satisfacere, nobisque mereri à Deo, vel apud Deum. Item valor satisfactorius sumitur ex dignitate personæ, valor autem meritorius ex ipsius sanctitate. His præmissis,

Circa propositam difficultatem duæ versantur sententiæ. Prima negat operationibus Christi Domini valorem meritorium simpliciter infinitum. Ita Scotus & ejus Discipuli, qui licet dicant Christi meritum fuisse infinitum, volunt tamen hanc infinitatem non esse propter valorem & dignitatem intrinsecam ipsius operis meritorij Christi, sed propter extrinsecam acceptationem Dei, quia videlicet fuit à Deo acceptatum pro infinitis posteris Adæ, si futuri essent. Eandem sententiam docet Joannes Medina, Codice de penitentia, tract. 3. quæst. 1.

Oppositam sententiam, affirmantem operationes Christi valorem meritorium simpliciter infinitum continere, docent omnes alij Theologi tam domestici, quam extranei; illaque magnum habere videtur fundamentum in Extravaganti *unigenitus*, de penitentia, & remissionibus ut patebit ex mox dicendis.

niti, posset deveniri ad aliquod premium quod illi esset adequatum, & ultra quod non posset se extendere condignitas ipsius operis. Tum etiam, quia vis effectiva physica effectuum inaequalis perfectionis uique in infinitum syncategorematicè non potest causare non infinita physice convenire, unde omnipotentia Dei infinitatem ex eo colligunt Theologi, quod ad effectus syncategorematicè infinitos inaequalis perfectionis extenditur: Ergo pariter vis effectiva moralis effectuum inaequalium sine termino (qualis est vis meritoria) convenire nequit actioni quae in genere moris simpliciter infinita non sit.

113. Confirmatur. Quia satisfactio continet moraliter remissionem offensae, vis satisfactoria pro culpis sine termino in infinitum, nequit convenire actui non habenti valorem satisfactorium simpliciter infinitum, ut supra ostensum est: Sed etiam premium moraliter continetur in merito: Ergo premia sine termino nequeunt contineri in merito non habente valorem meritorium simpliciter infinitum.

Diff. 4.
art. 3.

114. Minor vero suadetur primo: Eadem est vis operationum Christi sub ratione meriti, ac sub ratione satisfactoris: Sed operationes Christi habuerunt vim satisfactoriam pro culpis inaequalis malitiae sine termino in infinitum, alias timeri posset ne talis vis culparum multitudine tandem consumeretur: Ergo etiam habuerunt valorem meritorium premium in perfectione inaequalium sine termino in infinitum.

Secundo, Omnia premia creata, divisiva aut collectivè sumpta, non sunt tanti valoris & aestimabilitatis, ac opera Christi Domini, propter conjunctionem humanitatis ejus ad Verbum: Ergo vis illorum meritoria, ad omnia premia creata & creabilia, quae inaequalis sunt perfectionis, extenditur sine termino. Consequentia patet, Antecedens probatur. Si esset assignabile aliquod premium creatum & finitum, quod esset adequatum valori & aestimabilitati alicujus operis Christi, sequeretur posse dari puram creaturam, quae eliceret opus tanti valoris & aestimabilitatis, quanta esset aliquod Christi opus; etenim nullum est assignabile premium finitum, quod non possit sibi pura creatura mereri per Christi gratiam: Sed implicat opus purae creaturae, etiam perfectissimae, si daretur, & adjuncta perfectissimae gratiae, esse tanti valoris ad merendum, quanti est quodlibet Christi opus, sicut implicat puram aliquam creaturam esse tam dignam, sicut Christus: Ergo implicat dari aliquod premium creatum & finitum, quod sit tanti valoris & aestimabilitatis, quanta est aliquod opus Christi Domini. Rationem hanc videtur innuere D. Cyrillus in posteriori Epistola ad Reginas, dum ait, Pretium non fuisse satis magnum, si Christus purus homo fuisset: ipsi vero Deo incarnato universa creatura comparata, modicum quid est, & ideo mors ejus abunde fuit ad liberationem. Ubi affirmat Christi pretium, seu meritum, non posse aequari a merito purae creaturae, quia pura creatura comparata Christo, modicum quid est.

Tertiò Minor principalis suadetur: Persona divina potest taliter dignificare opera quae elicit in natura assumpta, ut habeant valorem ad merendum quodcumque premium majus & majus in infinitum: At hoc supposito, convenientissimum est talem valorem operibus Christi tribuere: Ergo opera Christi habebant valorem meritorium ad merendum quodcumque pre-

mium majus & majus in infinitum. Minor principalis argumenti, ut enim (inquunt) premium ad merendum inaequalis perfectionis sine termino se extendat, non requiritur infinitum, sed sufficit superioritas ordinis: infinita namque ordinis inferioris nequeunt in perfectione attingere rem ordinis superioris, & per consequens in actu meritorio dignitatis ordinis superioris, possunt premia infinita inferioris ordinis moraliter contineri: quia ergo dignitas operationum Christi, est superioris ordinis ad omnem creaturam creatam & creabilem divisivè & collectivè consequens sit, quod omne ens creatum meritorie contineatur in illis, licet non sine valore meritorij simpliciter infiniti.

Sed contra primo: Vis effectiva physica effectuum inaequalis perfectionis sine termino in infinitum, non solum arguit superioritatem ordinis in principio continente, sed etiam infinitatem simpliciter, alias ex continentia omnium possibilem in omnipotentia, non recte colligeretur illam esse infinitam simpliciter, sed tantum quod esset superioris ordinis ad omnem entitatem creabilem: Ergo pariter vis meritoria premiumum syncategorematicè infinita, non solum arguit in actu dignitatem ordinis superioris, sed etiam dignitatem meritoriam simpliciter infinitam.

Secundo, Etsi actus supernaturales sunt ordinis superioris ad omnem entitatem & premium naturale, non habent tamen vim merendi premium ordinis naturalis syncategorematicè infinita: Ergo sola superioritas ordinis non sufficit ad vim meritoriam, & moralem continentiam syncategorematicè infinitam rerum exaltantium in ordine inferiori.

Tertiò, Etsi in physicis res ordinis inferioris adaequare nequeat id quod in superiori ordine existit, in moralibus tamen hoc universalius verum non est, ut constat in actibus misericordiae, vel justitiae, qui specificè inferiores sunt actibus charitatis, & tamen plures actus repetiti misericordiae & justitiae, vel actus magnae intentionis, adaequare & excedere possunt in valore meritorio unum actum charitatis. Peccatum etiam charitati oppositum est gravius specificè peccatis oppositis aliis virtutibus; & tamen peccata aliis virtutibus opposita, saepius reperiuntur, vel intensissimo conatu patrata, excedere possunt in gravitate unum peccatum contra charitatem commissum: Ergo si valor meritorij operationum Christi non sit infinitus simpliciter, quantumvis sit superioris ordinis ad omne premium creabile, poterit premium multitudine adaequare; subindeque illarum vis meritoria, non erit syncategorematicè infinita.

Denique suaderi potest conclusio ratione a priori: Sanctitas personae operantis dat operi valorem meritorium, sicut ejus dignitas in illud infundit valorem satisfactorium, ut supra ostensum est: Ergo infinita sanctitas infinitum dat valorem: Sed sanctitas Christi infinita est in ratione sanctitatis, fuit enim illius

humanit: sanctificata infinitè per gratiam unio-
nis, ut dicitur: 1. vidimus: Ergo illius operationes
valorem meritorium simpliciter infinitum con-
tinent.

Confirmatur & magis illustratur hæc ratio:
Opera humana facta extra statum adoptionis fi-
liorum Dei, seu in pura natura, hoc ipso quod
sunt bona moraliter, merentur de condigno præ-
mium aliquod naturale: eadem vero opera, eo
ipso quod sunt ab homine sanctificato per gra-
tiam habituales, & constituto in statu adoptio-
nis filij Dei per iustitiam inhaerentem creatam,
nulla aliâ factâ mutatione physica in substantia
ipsorum, & elevatur ad tantam dignitatem, ut
mereantur de condigno præmiû supernaturale
vix æternæ, quod multum excedit præmium il-
lud naturale: Ergo eodem modo, eadem opera,
nullâ factâ mutatione in illis, eo ipso quod à Filio
Dei naturali, & à persona infinitè sancta, qualis
est Christus, eliciebantur, erant meritoria de
condigno præmij infiniti, & valorem merito-
rium infinitum simpliciter continebant.

Respondent Scoti Discipuli: quod licet per-
sona Christi sit infinitè sanctitatis, non sequitur
tamen, ejus operationes continere valorem me-
ritorium simpliciter infinitum: quia (inquiunt)
persona non influit in opera meritoria imme-
diatè seipsâ, sed medio principio quo, mediante
scilicet humanitate, & gratiâ habituali; unde
cum illa finita sint, Christus non influit in suas
operationes valorem meritorium infinitum sim-
pliciter, sed tantum valorem inadæquabilem à
merito puræ creaturæ.

Sed contra primò: Vel persona Christi com-
municat seipsâ immediatè aliquem valorem o-
peri meritorio, vel non? Si primum, dat infinitum
valorem. Si secundum, dare nequit valo-
rem inadæquabilem à merito puræ creaturæ:
Ergo vel fateri debent Scoti Discipuli, opera
Christi esse valoris meritorij simpliciter infiniti,
vel negare quod gaudeant valore inadæquabili
à merito puræ creaturæ. Prima pars hujus di-
scursus patet, Scotistæ enim ex eo inferunt per-
sonam Christi, quamvis infinitam, non influere
in proprias operationes valorem meritorium,
infinitum simpliciter, quia in illas non influit
immediatè, sed mediante principio quo limitato:
Ergo si valorem aliquem seipsâ immediatè com-
municat operi meritorio, cessat limitationis ra-
tio, & consequenter dare illi poterit valorem
meritorium infinitum simpliciter. Pro secunda
verò parte probatur: Principium mediante quo
influit persona Christi valorem meritorium in
propriis operationes, est ejusdem rationis cum
principio quo meriti puræ creaturæ, nempe gra-
tia habitualis, & virtutes ipsam consequentes,
quæ licet in gradu intensiori communicatæ fue-
rint humanitati Christi, quam omni puræ crea-
turæ, potuerunt tamen de potentia absoluta, in
gradu æquali, imò & majori, puræ creaturæ com-
municari: Ergo si persona Christi nullum valo-
rem meritorium communicat propriis actibus
immediatè seipsâ, sed omnem tribuit mediante
principio quo, nullus valor meritorius reperie-
tur in illis, quem de potentia absoluta adæquare
nequeat meritum puræ creaturæ.

Secundò, Etsi principium quo elicitur entita-
tem actuum, dignitatem tamen seu valorem me-
ritalem à persona desumptum non causat: Ergo
licet limitatio principij quo elicientis, limitet
actus Christi Domini, quantum ad perfectionem

physicam, non tamen quantum ad dignitatem &
valorem morale satisfactorium & merito-
rium, qui ipsis competit ex dignitate & sanctita-
te personæ: Ergo ex eo quod persona Christi
non influit in suas operationes immediatè, sed
medio principio quo finito & limitato (medi-
ante scilicet humanitate & gratiâ habituali)
non rectè colligitur quod illis infinitum valo-
rem meritorium communicare nequeat.

S. III.

Solvuntur objectiones.

Obijcies primò: Opus quod non est dignum
infinito præmio, non potest infinitum valo-
rem meritorium continere: Sed opera Christi
non erant digna infinito præmio: Ergo non erant
valoris meritorij simpliciter infiniti. Major pa-
tet, nam valor operis meritorij, non est nisi jus
quoddam ipsius operis ad præmium sibi æquale;
unde opus aliquod idèò dicitur finiti vel infini-
ti valoris meritorij, quia habet jus ad finitum
vel infinitum præmium, seu quia est dignum fi-
nito vel infinito præmio. Minor verò probatur:
Non est dabile infinitum præmium, ut infinita
gratia, aut infinita vitio Dei: Sed Christi opera
non erant digna nisi præmio possibili, alias Chri-
stus plus meruisset, quam Deus possit conferre,
quod est absurdum, & multum derogans infini-
tati divinæ potentie: Ergo opera Christi non
erant digna infinito præmio.

Respondeo primò, concessa Majori, distin-
guendo Minorem: Opera Christi non erant di-
gna præmio infinito actu & categorematicè con-
cedo Minorem: infinito in potentia & syncate-
gorematicè, nego Minorem: opera enim Christi
erant digna quocumque præmio finito, majori
& majori in infinitum, ut in prima probatione
conclusionis ostendimus: hoc verò arguit in ipsis
valorem meritorium simpliciter infinitum, ut
patet exemplo ibidem adducto de potentia Dei,
quæ est infinita simpliciter, quia dato quocum-
que effectu, potest alium præstantiorem produ-
cere, quamvis quilibet illorum semper sit finitus.

Respondeo secundò, negando absolute Mi-
norem, opera enim Christi fuerunt digna præ-
mio simpliciter & actu infinito, nimirum unione
hypostaticâ humanitatis suæ, vel alterius homi-
nis, cum Persona Patris, vel Spiritus Sancti, quæ
unio est bonum quoddam infinitum. Imò juxta
probabiliorem sententiam, quam supra secuti
sumus, Christus sibi meruit reunionem humani-
tatis ad Verbum factam in resurrectione, quæ
etiam præmium quoddam infinitum est, cum sit
veluti quædam restitutio unionis hypostaticæ,
ut ibidem exposuimus.

Dices, Si Pater carnem assumeret, intuitu ali-
cujus operis Christi, virtus meritoria talis ope-
ris exhausta maneret: tunc enim meritum ex-
hauritur, quando ei correspondet præmium æ-
qualis valoris: incarnatio autem Patris, æqualis
valoris & æstimationis est, ac quæcumque ope-
ratio Christi: Ergo valor meritorius operatio-
num Christi, talis conditionis non est, ut quo-
cumque præmio dato, inexhaustus perseveret,
subindeque non est simpliciter infinitus.

Respondeo in casu quo Pater vel Spiritus San-
ctus carnem sumerent, intuitu alicujus operis
meritorij Christi, exhauriendâ fore illius operis
condignitatem, ob ratione assignatam, id tamen
non obstat infinito valori meritorio operatio-
num